

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krona. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krone temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Uspehi občine Kokarje za pravice slovenskega jezika.

(Dalje.)

VII.

V naslednjem priobčujemo v zvezi s prevodu rabsodbo c. kr. državnega sodišča z dne 3. julija 1906, kakor smo jo bili v eni zadnjih števil napovedali. Ta rabsodba je osobito zaradi tega za naš narod odlične važnosti, ker je z njo ovržena trditev deželnega odbora, da politične občine niso narodno bistvo in da one ne morejo biti nositeljice narodnih pravic. Naj govori rabsodba sama, kakor sledi:

Broj 264.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. državno sodišče je po javni pravni z dne 3. mallega srpana 1906, pri kateri so bili pričujoči ko:

prvomestnik:

Predsednikov namestnik c. kr. državnega sodišča dr. Karl pl. Grabmayr, glasujoči:

Edmund Bernatzik, Ferdinand Zlaht, pl. Czoernig, dr. Karl vitez pl. Gyllarz, dr. Herman Esser, dr. Karl vitez pl. Feistmantel, Eduard grof Alfry, dr. Karl pl. Pelsler, dr. Anton vitez pl. Randa, dr. Ivan Žáček,

zapisnikar:

Dr. Karl Hugelmann,

pritožbi občine Kokarje radi prepoka ustavno podeljene politične pravice jezikove ravnopravnosti, uloženi v odvetniku dr. Juro Hrašoven sub dat: 23. sušca 1906, broj 102 drž. po zaslišanju gospoda dr. Ivana

Lenocha, dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, kot zastopnika pritožbe, in gospoda dr. Leopolda Linka, štajerskega deželnega odbornika kot zastopnika toženega štajerskega deželnega odbora,

za pravo spoznalo,

da je deželni odbor vojvodine Štajerske s svojima ukazoma z dne 3. novembra 1905, broj 66715 in z dne 25. febr. 1906, broj 48206 kršil politične pravice, ki pristuje občini Kokarje po členu XIX. odstavka 2. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. broj 142.

Dejstvo.

Pritožba trdi sledeče:

Z ukazom Štajerskega deželnega odbora z dne 3. novembra 1905, broj 36715 se je občini Kokarje naznanilo, da deželni odbor ne more uplivati na zadevo o oskrbovanju službe za dostavljanje ali izročanje sodnih kazenskih spisov.

Določena vloga je bila spisana v slovenskem jeziku, rešitev pa je bila nemška.

Z ozirom na to je županstvo Kokarje nemški spis deželnemu odboru vrnilo proseč, naj se mu dološlje rešitev v slovenskem jeziku.

Štajerski deželni odbor se je na to s svojima ukazoma z dne 25. februarja 1906, broj 48206 in 49401 izjavil, da si naj županstvo potrebni prevod samo oskrbi.

Ker je slovenski jezik v Štajerski deželi v navadi in ker priznava država v smislu člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, zak. broj 142 v šoli, uradu in javnem življenju ravnopravnost vseh jezikov, ki so v deželi v navadi, je jasno, da se je občini Kokarje kršila ustavno

zajamčena politična pravica in sicer z obema zgoraj naštetima ukazoma.

V duhu te državno osnovno zakonite določbe je zapopadeno, da se naj vsaka na katerosibodi deželno oblast uložena, v deželnem jeziku spisana vloga v ravno istem jeziku reši. C. kr. državno sodišče je to opetovano izreklo, n. pr. v rabsodbah z dne 18. januarja 1888, broj 5, in z dne 3. julija 1888, broj 111.

Opomni se še, da občina Kokarje v tem slučaju ni deželnemu odboru podređena oblast, temveč njo je smatrati za stranko, ki je deželnemu odboru samo neko prošnjo predložila.

Prosi se torej, naj se rabsodi, da se je z ukazoma Štajerskega deželnega odbora z dne 3. novembra 1905, broj 36715 in z dne 25. febr. 1906, broj 48206 in 49401 občini Kokarje kršila politična pravica, ki je zajamčena s členom XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. broj 142.

Protipis Štajerskega deželnega odbora zavrača, pritožbo kakor sledi:

V rabsodbi c. kr. državnega sodišča z dne 18. januarja 1888, broj 5, na katero se sklicuje pritožiteljica, se je rabsodilo, da je občina upravičena se proti odredbi deželnega odbora pri državnem sodišču pritožiti, če se gre za zadevo, za katero ni občina kot podređena oblast, temveč kot stranka pri deželnem odboru zaprosila.

Slično se razumeva tudi druga rabsodba c. kr. državnega sodišča, na katero se sklicuje pritožiteljica. Temu primerno se tudi v pričujoči pritožbi izrecno naglašja, da se je občina Kokarje v zadevi, v kateri se ji je doposlal izpodbičani ukaz, obrnila na deželni odbor kot stranka a ne kot podređena oblast.

Ta trditev ni resnična.

Občina Kokarje je skupno z več občinami s svojim poročilom z dne 1. avgusta 1905, broj 1166, deželnemu odboru naznanila, da je ona proti neki naredbi c. kr. politične ekspoziture v Mozirju, potrjeni od c. kr. namestnijske, s katero se ji je naložilo dostavljati sodne kazenske spise, uložila ugovor na c. kr. ministrstvo za notranje zadeve, na kar je pridžala prošnjo, deželni odbor naj kot najvišja avtonomna oblast v deželi občine Gornjegrajskega okraja varuje ter se naj za nje pri dotičnem ministrstvu potegujejo.

Nato se je izdal občini Kokarje ukaz deželnega odbora z dne 3. novembra 1905, broj 36715, čegar prestava na slovenski jezik se je z izpodbijanim ukazom odklonila.

Pritožba hoče sedaj očito trditi, da je bila občina, ker se je šla za zadevo v prenešenem delokrogu, v ti zadevi pač državnim oblastim ne pa tudi deželnemu odboru podređena, temveč, da jo je bilo nasproti deželnemu odboru smatrati za stranko.

Privatni stranki pač ne bode prišlo na misel, se obračati na deželni odbor za posredovanje in podporo v zadevi, ki pripada izključno v delokrog državnih oblasti! Če je občina Kokarje ravnala tako, se je to le radi tega zgodilo, ker je — kakor njena vloga sama pravi — pričakovala, da bode deželni odbor kot „najvišja avtonomna oblast“ zastopal uradne koristi vseh podređenih občinskih uradov. Občina Kokarje je torej zamogla le kot deželnemu odboru podređena oblast računati na njegovo varstvo in zastopstvo; torej uprav na to okolnost, da občina ni nasproti deželnemu odboru nobena stranka, se je naslanjala njena vloga.

LISTEK.

Diogen.

Prvotni spisal Avgust Šenoa, prevedel —nj—. (Dalje.)

Srce me boli, ko vidim, kaj storijo drugi, in kaj bi storili mi, saj je razum srce tudi pri nas doma. Ali kakor nas je udarila usoda, kakor da — ah! Čemu še govorim? Mi znamo samo tuje malike, pozabili smo starega svojega hrvatskega Boga! Jaz naj se vmešavam v vaša zbornanja, vaša barantanja, vaše disputacije? Da se mi posmehujete! Ne da? Nikdar, nikoli! Gledam in opazujem vas od strani, pustite me tukaj! Ali ni bolje zariči se v svoj kot in mirno živeti? Ni bolje biti brezbrizen lahko živeti, ki se vrti brezskrbno skozi svet in skrb? Svet se ti smeje, ker po njegovem mnenju postopač in neupravičen, a ti se smeješ v svoji duši

svetu, ki sam sebe uničuje. Ali ni bolje pohiteti v zeleni log, tekati po svežem zraku in ustreliti jelena, ki ti ni učinil ničesar? Ubij ga in odleže ti. Ubil si nedolžno zver, ker ne smeš ubiti grešnega človeka. Pustite me tukaj! Grenkoba življenja podi me iz sveta, grenkoba življenja polni mi dušo, a ta grenkoba mi daje tudi mir. Naša zemlja je veliko glumišče, kjer igrajo ljudje smešne in žalostne vloge; zavil sem se in — sedaj zrem vaše komedije in tragedije — jaz hrvatski Diogen! — — — Moja francoska parada, to mi je krinka, to je ščit — znak, da ne spadam med vas, da sem samo senca vašega gosposkega sijaja, nepristranski, ironičen odmev vaše modrosti. Ta modrobarvna obleka je nebeška livreja, ki me rešuje spon, da stojim nad vami kakor samotna jelka v gabrovem gozdu. Kolika slast za me, da se vam lahko smejem od srca, smejem se pa in ne jočem, ker sem v srcu uverjen, da bodo vaši potomci pametnejši od vas,

da se bodo smejali vaši neumnosti ter popravili, kar ste zagrešili „vi“.

„Naši potomci?“ zamrmra Oršić ter si briše pot s čela. „Ti si črnogled, kabalist. Prerokuješ bodočnost. Pazi, da te ne sežgejo kot copernika. Menda dobro veš, da so sežigali Zagrebčanje pred petnajstimi leti še čarovnice.“

„Prorok sem, in to po čarovniji zabave pameti, a ta pravi, da se mora vrniti vse na pota naravnih zakonov.“

„Ti si Francmason!“ reče stari grof in ga čudno pogleda.

„Francmason in licemerec, hudobni duh v nebeški obleki, angelj osvete z nohti satanovimi, norec v podobi pametnega človeka, pameten človek v pod krinko komedijaša, Francoz po obliki, Hrvat z dušo, od zunaj „sujet indecis“, znotraj zdravo jedro.“

„Carissime“, (predragi) tvoja pridiga je silno učena“, vzdahne Oršić, „ali salva venia, umij si glavo v mrzli vodi in pojdi med svet, ki misli in želi v treznejši obliki ravno to, kar ti;

vedi namreč: tudi jaz sem stari Hrvat in nič družega.“

„Nočem“, odgovori odločno Janković.

„Nikdar kali?“

„Tega ne pravim“, reče z nasmehom Janković in sčloči na noge. Čakam in prežim samo: ob priložnosti planem iz zasede ter tega ali onega udarim.“

„In potem?“

„Zlezem nazaj, da zopet prežim, zopet planem in zopet udarim.“

„Hvala lepa, ti si krvoločna zver“, zatrjuje Oršić, „ti bi samo udrihal sine fine decentes.“

„Tako se počasi sčisti zrak.“

„A če kdo udari tebe, ali vsaj okraspa?“

„Ubili me ne more. Imam dovolj debelo kožo. Če me rani, imam prav dobro zdravilo.“

„Summa summarum“, (kratkotomalo) pravi grof, držeč svoj trebuh, „ti si zgubljen človek, luteran, komedijaš, katerega ne bi ozdravila ne „tinctura

Tu je treba dalje uvaževati, da v obče vloga občine Kokarje ni merila na nobeno rešitev (odgovor). Velikoveč bilo je v smislu vloge občine deželnemu odboru prepuščeno, pri državnih oblastih posredovati ali ne, ne da bi se bil deželni odbor za dolžnega smatral občini o svojem sklepu poročati. Če se je to vendar zgodilo, je bil temu namen, občinu o izsledkih že prej v ti zadevi iz lastnega nagiba storjenih korakov podučiti. Bistvena vsebina tega ukaza torej ni bil odgovor na prošnjo občine, temveč uradni poduk deželnega odbora. Izdati takšen poduk v svojem uradnem t. j. v nemškem jeziku, spada v neomejeno polno moč in pravico deželnega odbora.

Ker primanjkuje pritožbi upravičenosti se hoče protipis omejiti „in merito“ na sledeče opombe.

Ni mogoče, da bi se namenu člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867 drž. zak. broj 142 primerno smatralo, če bi se občinskim uradom v katerisibodi zadevi prisodila pravica, zahtevati odgovore od priredjenih ali nadredjenih oblasti v jeziku, ki v teh uradih ni uradni jezik, če tudi je v deželi v navadi. V dopisovanju med dvema oblastmi dežele z različnimi v deželi navadnimi uradnimi jeziki je pač edino pametno, če se vsak urad v svojih odgovorih poslužuje svojega uradnega jezika.

Brezdvomno bi občinski urad Kokarski sam na sebi nevedečno občutil, če bi moral vlogo nemškega urada (recimo zaradi nadomestila oskrbovalnih stroškov, torej kot stranka v občinski oziroma deželni zadevi (v nemškem jeziku rešiti in če bi župana silili tako nemško rešitev uradno podpisati. Če torej deželni odbor v svojem obratu z občinskimi uradi uporablja svoj uradni t. j. nemški jezik in če on prepušča uradom, ki hočejo rabiti slovensčino za uradni jezik, da si oskrbijo potrebne prevode, ravno tako kakor si da deželni odbor došte slovenske vloge na nemščino predstaviti, smatra deželni odbor v tem ravnanju edini in pravi namen naštetega člena XIX.

Zatorej se prosi, naj se pritožba zavrne.

Pri javni ustmeni obravnavi je zastopnik pritožbe (dr. Ivan Lenoch) izpodbijal nazor, da bi se tu šlo za prošnjo občine kot zasebne stranke; tam, kjer kaka oblast nima o vlogi odločevati — [odločevanje od strani Štajerskega deželnega odbora (Potrdilo ali razveljavljenje vloge itd.) je bilo tu stvarno izključeno — ne more ona veljati za nadredjeno oblast. Zahtevanju občine ustreči ali ne, je bilo torej popolnoma v oblasti deželnega

odbora. A druga je z jezikom, v katerem se naj odgovarja. Tu bi se bil moral deželni odbor na to ozirati, da je on deželna oblast dvojezične Štajerske dežele in da je stranka, o kateri se govori, slovenska stranka, ki spada v to deželo.

Zastopnik deželnega odbora (dr. Leopold Link) je nasproti temu naglaševal, da se zadeva, v kateri je občina deželnemu odboru pripisovala kako posredovanje, ne more po njeni naravi smatrati za strankarsko zadevo in da je občina s svojo prošnjo za posredovanje deželnega odbora pri državnih oblastih svojo podredjenost pod deželni odbor sama priznala. In če bi občina tu vsekakor ne bila podredjena oblast, bila bi v tem slučaju še vendar oblast s čim ji preneha opravičenost do pritožbe. Deželni odbor končno sploh ni bil primoran odgovoriti ter je bil toliko bolj upravičen, v prostovoljnem odgovoru rabiti svoj uradni jezik. Pri veliki razširjenosti znanja nemščine ni potrebno na Štajerskem po slovensko odgovarjati; siliti k odgovarjanju v tistem jeziku, v katerem je bil dopis pisan bi uprav za občine imelo najbolj trde posledice.

Zastopnik pritožbe (dr. Ivan Lenoch) je vzdrževal „replicando“, da prošnja ne izgubi značaja prošnje če se je z ozirom na uradne zadeve vložila na tretjo uplívno osebo kakor tukaj na deželni odbor. Več kot prevoda občina tu ni zahtevala; tega bi ji bil deželni odbor moral dati; kajti njegovo delovanje sega tudi v slovenski del dežele. Za medsebojno dopisovanje občin ni to nobeden prejudic.

Zastopnik deželnega odbora (dr. Leopold Link) se je v svoji dupliki povslep izven stališča protipisa zaničujoč, da politične občine sploh niso narodno bistvo oziroma ne morejo biti nositeljice narodnih pravic.

Razlogi razzodbe.

Znano je, da je v enem delu vojvodine Štajerske tudi slovenski jezik v navadi. Brez dvoma se delovanje Štajerskega deželnega odbora razteza na vso deželo, na nemške in slovenske občine.

Po členu XIX. odstavek 2. državnega osnovnega zakona z dne 21. grudnia 1867, drž. zak. broj 142, se ravnopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju od države priznava. Iz te določbe, ki velja za vse javne urade, tudi za avtonomne, sledi, da so Štajerskem slovenske občine upravičene določiljati deželnemu odboru slovenske vloge in da je ta dolžan na nje v slovenščini odgovarjati.

Ker je deželni odbor na slovensko vlogo občine Kokarje broj 1166 iz 1905 s svojim ukazom z dne 3. nov. 1905, broj 66715 v nemščini odgovoril, ker je nadalje deželni odbor s svojim ukazom z dne 25. februaria 1906, broj 48206 izdanje slovenskega prevoda tega odgovora odklonil, je bila občina Kokarje k pritožbi pri c. kr. državnem sodišču upravičena.

Proti temu ugovarja protipis dvoje: Prvič hoče on uveljaviti, da je občina Kokarje svojo vlogo broj 1166 deželnemu odboru predložila kot podredjena oblast, da torej ni upravičena se pritoževati pri c. kr. državnem sodišču zbog kršenja politične pravice.

Ta ugovor ni utemeljen. Določbe državnega osnovnega zakona niso namenjene samo posameznim fizičnim osebam, temveč tudi tuzemskim zborom (korporacijam). Občina Kokarje je kot občina v vojvodini Štajerski brez dvoma tuzomski zbor (korporacija), ne pa samo organ deželnega odbora. Seveda je ona znotraj zakonitih mej podredjena nadzorovanju deželnega odbora in je povrh tega člen upravnega organizma v deželi. Toda vkljub temu je ona zbor (korporacija) ter ji pripadajo kot taki politične pravice in je torej tudi upravičena se zaradi njihovega kršenja od strani predstojne oblasti pri c. kr. državnem sodišču pritožiti.

Drugič se hoče uveljaviti, da je poslovni jezik deželnega odbora nemški.

Tudi ta ugovor je brez pomena, kajti določevanje uradnega jezika deželnega odbora se ne more dotikati pravic, ki so občini z državnim osnovnim zakonom zajamčene.

Zato se je moralo razzoditi, da se je z odgovorom deželnega odbora Štajerskega z dne 3. novembra 1905, broj 66715 in z dne 25. februaria 1906, broj 48206 kršila občini Kokarje politična pravica, ki ji je s členom XIX., odstavek 2 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867 drž. zak. broj 142 zajamčena.

Na Dunaju, dne 3. julija 1906.

C. kr. državno sodišče.

Grabmayr.

dr. K. Hugelmann.

(Uradni pečat.)

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

Parlamentarni položaj je še vedno nejasen. Nemške stranke so prepustile češkim Nemcem vodstvo v boju za volilno reformo — in ti stoje trdovratno na stališču, da mora biti sprejet Löckerjev predlog o dvetretjinski večini za vse večne čase, ali reforme

sploh ne bo. Vse postopanje te gospode jasno priča o tem, da bi pač najraje pokopali reformo sploh. Italjan Malfatti je predlagal k Löckerjevemu predlogu dodatek, naj se zavaruje sedanja razdelitev vol. okrajev za 18 let in naj se po preteku te dobe dovoli spremenitev, ako bi za njo glasovalo $\frac{3}{5}$ vseh poslancev. Čehi tega določavka ne marajo sprejeti, bili bi ga pa sprejeli, ako bi bil Malfatti predlagal $\frac{3}{5}$ v zbornici prisotnih poslancev, mesto $\frac{3}{5}$ vseh poslancev sploh.

Krščanski socialci predlagajo na se zavaruje sedanja razdelitev za 24 let ter naj se potem dovoli spremenitev z $\frac{3}{5}$ večine prisotnih poslancev; pa tudi ta predlog ne ugaja vsem in vlada si prizadeva sestaviti nov kompromisni predlog in se pogaja z vsemi predsedniki klubov. Gotovo je, da ne bode še do srede ali četrtka mogoče glasovati o § 42 te postave, ker je vpisanih še 21 govornikov in od teh imajo češki radikali obstrukcionistiške namene.

Železniški odsek je sprejel predlog o podržavljenju Severne železnice s dostavkom, da se v narodno-mešanih krajih pri nastavljanju železniškega osobja uvažujejo jezikovne potrebe glede prometa.

Sprejete so bile resolucije naj se podržavijo: Severno-zapadna železnica, proge društva Državnih železnic, Kaschan-Oderberška železnica in Aspanška železnica.

Minister Derschatta je obljubil, da prihodnji teden predloži zbornici večje število predlogov o zgradbi lokalnih železnic.

Poslanec Dobernig bode zahteval od trgovinskega ministra naj zviša kredit za pospeševanje obrti in naj se spopolni obrtni svet. Za pospeševanje obrti se trosi smešno malo, če prav vse stranke zahtevajo in bi odobravale, da bi se ta kredit znatno zvišal.

Ogrska vlada, ali bolje finančni minister Wekerle izjavlja, da je za obe strani povoljna pogodba z Avstrijo mogoča. Jako ugodni proračun za leto 1907 in prepričanje, da se Avstrija tudi brez Ogrske gospodarski prav dobro razvija je ogrske pretirance malo ohladilo. Z druge strani pa se hočejo do 1917 l. pripraviti na popolno ločitev od Avstrije, to je Kossuth povedal v parlamentu, na to meri ogrska investicijska politika, katera si prizadeva v tej kratki dobi do l. 1917 vstvariti svojo veliko industrijo ter tako oprostiti od Avstrije in od nezemstva sploh.

Na to bi morala tudi avstrijska vlada in avstrijski politiki misliti in delati na to, da se Avstrija gospe

universalis“ (lek za vse) ne blagoslovljena voda našega škofa Klobušičkega, in res neumen sem, da s teboj tukaj o nečem govorim.“

„Ah illustrissime“, nasmehne se Jankovič in položil svojo roko na grofovo ramo, „ti samo tako govoriš. Pridi zvečer na partijo šaha in pipico tobaka.“

„Pa pridem, naj že bo, se vsaj lahko s teboj hrvatski razgovarjam. Našim gospem in gospodičnam je začela materinščina že smrdeti in samo francoski „parlamirajo“ ter nemški „kritizirajo“. Bene, amice (dobro prijatelj) pripravi šah in tobak. To bistri duh, reče Oršič in pokaže s prstom na čelo: „četudi si malo prismuknen, poštena duša pa si vendarle.“

„Toda dvoje mi moraš obljubiti, illustrissime.“

„Bene.“

„Prvič, da me ne poskusiš več spraviti na svojo napačno pot; drugič, da ne poveš živi duši, kar sem ti govoril.“

„Prvo tako ali tako ne bi nič pomagalo, ker si Lucifer, drugega pa se ne boj, ker sem tvojo pridgo že pozabil. Sedaj pa zbogom moj Lucifer!“

Komaj je zapustil grof Oršič čudaka Jankoviča, že zažvenketajo pred sobinimi vrati ostroge. Vrata se naglo odpro in v sobo stopi visokorastel mlad mož v častniški opravi graničarskih banskih konjenikov. Tanek in vitek stas je značil pod nerodno uniformo telo, podobno belvederskemu Apolonu. Prsi, uoge in roke so bile polne, a ne debele, moglo bi se reči nežne, v resnici pa je bil prišlec jeklen mladenič, kateremu je dajala izredna finoča in uglajena narava veliko miline, okretnosti in gibčnosti pod zelenim narodnim odelom, obšitim s krznom in zlatimi vrvicami ter v rdečih hlačah in visokih škornjih. Bela lasulja s kito je zakrivala — žal — njegove črne lase, vendar ga ni mogla popačiti toliko, da bi zginila izredna krasota podolgovatega, rekel bi ženskega obraza, da se niso vile pod tankim, finim

nosom črne brčice in da niso pod temnimi obrvmi žarele žarko in samozavestno njegove črne oči, sedaj mehko kakor mladenkine, sedaj ognjevito kakor levove. V desnici visok klobuk s pernico, v levici svoj konjski bič, vzravna se mladenič liki sveča, stisne pete, da zazvene ostroge in se pokloni spoštljivo gospodu Jankoviču ne rekši niti besedice; toda tih ljubeznipoln pogled iz mladeničevega očesa je bil tako pomenljiv, da si zamogel v njem čitati samo veliko ljubezen do gospoda Jankoviča.

„Belizar! Ljubi moj Belizar“, vsklikne nežno Jankovič. „ti si prišel! Da si mi zdrav! Dobro došel!“ Pofrančozeni hrvatski kavalir pohiti mladeniču nasproti, oklene ga strastno z rokami ter poljubi vroče na čelo.

„Klanjam se vam, milostljivi zaščitnik in dobrotnik moj“, odvrne mladenič in nudi čelo v poljub. Jankovič spusti mladeniča, umakne se dva koraka, upre z zadovoljnim pogledom

svoje oči v častnika ter pravi z rahlim nasmehom:

„Glej ga, tacega častnika nis cel naša kraljevina, junak od glave do pet, kakor da so se vrnili časi slavnega Frana Frankopanskega. Živ sem želel videti svojega mladega prijatelja, zopet videti. Belizara Pakiča, konjeniškega častnika glinskega banskega polka en pleine parade (v polni službeni opravi). In resnično mi je bila sedaj sreča mila po dolgem času. Hvala tudi Bogu, da si prišel, a sedaj te ne pustim. Odloži svojo suknjo, odloži prtljago boga Marta, odpočij si tukaj, sedi in iztresi iz svoje torbe vsa novice. Hotel sem oditi, a sedaj ostanem doma, ko si pri meni; brez tebe mi je bila hiša prazna.“

„Toda vaši opravki, milostljivi moj prijatelj,“ — brani se mladenič.

„Kakšni opravki“, nasmehne se Jankovič in sede na mehek stol, potem pa zakliče: „Janko! Janko!“

Sluga ustopi.

(Dalje prihodnjik.)

barski okrepi in da Ogrski slovo, kot nepotrebnosti in nadležni družici.

Ogrske vlade prijaznost do Hrvatske se čedalje bolj krha. Na Hrvatskem je živa potreba, da se pri vladi ustanovi poseben, samostojen oddelek za gospodarstvo s posebnim, saboru odgovornim načelnikom. Madžari nočejo o tej potrebi nič slišati ter se zgovarjajo, da je v nagodbi iz leta 1866. govor le o treh načelnikih in da bi se torej morala postaviti prenašalci, ako bi se hotel osnovati nov vladni oddelek. To so seveda le prazni izgovori. Ogrsko hoče vzdržati Hrvatsko v popolni gospodarski odvisnosti od Ogrske. Nov zakon o pospeševanju industrije bode Ogrska vlada tako izvrševala, da pride samo Ogrski na korist ne pa tudi Hrvatski. Dovoljenje za nove industrije bode dajala ogrska vlada, ki bo gledala, da se na ogrskem teritoriju zidajo vse važne in dobiček obetajoče nove tovarne in nova podjetja, za Hrvatsko bode imela pa same — kosti.

Da se taka praksa kaj lahko izvede je jasno, če nima o pospeševanju industrije in o delanju podpore novim podjetjem na Hrvatskem govoriti hrvatska vlada ampak — ogrski trgovski minister v sporazumljenju z banom. Da ima glavno besedo ogrski minister ne hrvatski ban — je menda vsakemu jasno, kakor so tudi jasne tega gospodarske posledice za Hrvatsko.

Vnanje države.

— **Rusija.** V Vilni je bilo slovesno odprto novo poljsko gledališče. Ker je ruska vlada že nad 40 let trdovratno kratila vse narodne in jezikovne pravice Poljakom v Vilni je odprtje novega gledališča dobro znamenje za to, da hoče popraviti svojo pogrešno narodnostno politiko. — Japonski konsul je predlagal ruski vladi, naj bi podpisala projekt rusko-japonske banke, ki bi pospeševala trgovino med obema državama.

— **Srbija.** Položaj med Avstro-Ogrsko in Srbijo je še nespremenjen. Srbske stranke so pa v tem edine, da srbska vlada nikakor ne more in ne sme popustiti v vprašanju o naročitvi topov, ker bi s tako popustitvijo žrtvovala princip samostojnosti in samodoločbe. Prvi prevoz volov čez Solun v Genovo je jako dobro uspel. Vožnja iz Soluna v Genovo je trajala od 16. do 23. septembra. Blago je dospelo v dobrem stanju v Genovo in je bilo vkljub raznim intrigam dobro in lahko prodano. Pripravljajo se že nove pošiljke in novi trgovski sklepi za živo živino, katera pojde po isti poti v Genovo. Vrše se tudi pogajanja srbske vlade z raznimi družbami, katere bi ustanovile na Srbskem klavnice po angleškem in ameriškem sistemu ter bi izvažale samo predelano goveje, telečje in svinjsko meso in konzerve. Ako bi se to zgodilo, bi odpale vse skrbi za eksport živine.

— **Bolgarska** sobranje je sklicano za 28. t. m.

— **Francija.** Ministrski predsednik Sarrien je dal svojo odstavko. Njegov naslednik bo Clémenceau. Novi ministrski predsednik bo ves kabinet rekonstruiral, ker odstopi bržkone tudi nekoliko drugih dosedanjih ministrov. Minister Briand, kateri je po mnenju novega načelnika vlade za izvedbo ločitve cerkve in države potreben ostane.

— **Španjsko.** Ministrski svet je odobril postavni načrt o društvenem pravu. Po načrtu so vse kongregacije podvržene vladnemu odobrenju; prepovedano jim je nadalje dajati javen pouk, sodnije imajo pravico do vizitacije samostanov, bratovščine, katere izvršujejo kako obrt, bodo morale pla-

čevati tudi davke, inozemske bratovščine bodo pa razpuščene!

Dopisi.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo dne 11. t. m. v prostorih slovenjebistriške čitalnice. Predsednik tovariš Polanec je ožigosal stanovsko nezavednost nekaterih tovarišev, ki jo dokumentujejo s svojo odsotnostjo. Društvu so pristopili novi člani gđc. Kunej, gđc. Lorber in g. Varl.

Prečitanju zapisnika in dopisov je sledilo predavanje tov. Vršiča: „Narodna pesem v narodno šolo!“ Njegova izvajanja so kulminirala v tem, naj bi učiteljsstvo v naših šolah vadilo zgolj narodne pesmi, ki mu jih nudijo v obilici Žirovnikove zbirke in Kosijevi šopki šolskih pesmi. Osebito narodne himne „Lepa naša domovina“, „Hej Slovenci“, „Slovensko dekle“, „Kje dom je moj?“ i. t. d., ki se pojejo po vsem Slovenskem ob raznih prilikah, bi moral znati vsak iz šole stopivši učenec.

Za tem se je pretresoval § 95 novega šolskega in učnega reda, ki je v nekaterih točkah nejasen.

Pri slučajnostih se je sprejela sledeča resolucija:

„Povodom upokojitve nadučitelja deške šole v Slov. Bistrici imenoval je prezidij okr. šolskega sveta popolnoma pravilno začasnim voditeljem najstarejšo učno moč dotične šole. Sklepom plenarne seje okrajnega šol. sveta se je pa, posluževaje se § 131, al. 2 šolskega in učnega reda in pa brutalne sile večine odvzelo vodstvo starejši učni moči in izročilo mlajši.

Ker se je to zgodilo zgolj iz strankarsko političnih motivov, brez pravnega povoda, čuti se s takim postopanjem užaljeno vse učiteljsstvo. Svojo ogorčenost izraža učiteljsstvo s pričujočo, soglasno sprejeto resolucijo, koja se naj izroči vodstvu „Zveze južnoštaj. učit. društev“ v Celju, da jo isto s posredovanjem štajerskega „Lehrerbunda“ predloži deželnemu šolskemu svetu v Gradcu s prošnjo, slavnoisti naj blagovolijo ukreniti, da vodi v bodoče okr. šolske svete pri njih sklepih edino le korist in blagor šolstva, ne pa brezobzirna strankarska politika, kajti tako postopanje občutno izpodkopava njegov ugled ne le pri ljudstvu, ampak tudi pri otrocih.“

Tudi je zbrano učiteljsstvo izrazilo svoje ogorčenje radi protiučiteljskega in vsled tega tudi protislovenskega pisanja „Slov. Gospodarja“ o zadevi poletnih počitnic. Otrok je vendar učenec, a ne delavec in stremiti torej za tem, da se bode otrok v itak kratki šolski dobi kolikor mogoče naobrazil. Za težka dela je še po 14. letu časa dovolj. Vsak zaveden slovenski kmet bo tako stališče odobral. Kdor pa dela proti naobrazbi naše šolske mladine — z zagovarjanjem jesenskih počitnic se godi to nečividno — dela neposredno proti našemu ljudstvu.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Izvanredni občni zbor telovadnega društva „Celjski Sokol“** se vrši v sredo, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih v „Narodnem domu“. Z ozirom na spored, ki je velike važnosti za nadaljni razvoj

„Celjskega Sokola“ pričakujemo, da se udeležijo tega zborovanja tudi starejši bratje polnoštevilno.

— **„Slovensko pevsko društvo v Celju“** je na svojem občnem zboru dne 17. t. m. izvolilo gosp. dr. Ij. Stikerja svojim predsednikom; izvoljen je tudi nov odbor.

— **Licitacija stelje v mestnem parku** bode 21. t. m. ob 11. uri dopoldne.

— **Südmark — podružnica Celje** — imela je svoj občni zbor. Iz poročila posnemamo, da se je tej podružnici posrečilo v preteklem letu ustanoviti dva nemška obrtnika v Celju ter jima zagotoviti potrebno klijentelo in tako zaprečiti, da bi se ne vgnjezdili na njih mesto morda slovenski (windische) obrtniki, dvema obrtnikoma je podružnica sposredovala brezobrestna posojila in enemu, ki je brez krivde zabredel v nadloge — znatno podporo. — Celjska podružnica je dosegla, da je Südmark povišala letni prispevek za kolonizacijske namene od **25 tisoč na 30 tisoč K na leto**, da se je izdelal dalekosežen kolonizacijski načrt in gospodarski program, da se osnuje na Dunaju posredovalnica za delo, in da se vstvari trg, ki bo zadoščeval ponudbam in vprašanjem, ne da bi nenemški posredovalci pri tem kaj zaslužili. Na programu je posebna organizacija drobnega dela v prid in svrhu Südmarke.

Število članov celjske podružnice se je lansko leto povišalo za 103 nove člane dohodki pa za 594 kron — ali v odstotkih so člani narasli za **100%**, njih prispevki za **150%**, v primeri z letom 1903 pa za **280%**, oziroma za **540%**.

Za podružnico in nje živahno delovanje si je pridobilo posebnih zaslug vsenčiliško dijaštvo. Posebno se bode pospeševala kolonizacija in organizacija žup (gaue), vstvaril se bode poseben župni gospodarski svet, ki bo podpiral delovanje župnih zvez. Člani gospodarskega sveta bodo potovali po deželi, proučevali gospodarske in narodne razmere ter poročali zvežam in jim stavili predloge. Da so v odboru celjske podružnice vse naše mestne veličine, se razume samo po sebi.

Nauk iz tega poročila posname vsak Slovenec lahko sam zase; mi le želimo, da bi se od nasprotnika naučili, kako treba delati in kako se braniti proti njegovi premoči.

— **Umrl** je oni nesrečni vojak, katerega so neke barabe pred tedni bile napale nekega večera v mestnem parku. Včeraj je bil pogreb.

— **Za porotno zasedanje v Celju**, ki se začne dne 19. novembra t. l., izžrebani so bili danes za porotnike sledeči gg.: 1. Franc Vizovišek, posestnik v Gutovljah, 2. Franc Juričan, trgovec v Lastniču, 3. Franc Skaza, posestnik pri Sv. Bricu, 4. Franc Lang, nadgozdar v Brežicah, 5. Janez Senica, mesar v Konjicah, 6. Alojzij Rokavec, obč. predstojnik na Sladki gori, 7. Jožef Cerjak, posestnik v Mečnoselu, 8. Franc Vošnjak, tovarnar v Šoštanj, 9. Gottfried Hausenbüchl, posestnik v Konjicah, 10. Franc Zupančič, posestnik v Lembergu, 11. Anton Rotnik, posestnik v Prelogah, 12. Jožef Hofbauer, posestnik v Št. Jurju, 13. Karol pl. Adamovič, grajščak v Velenju, 14. Martin Videčnik, posestnik v Mozirju, 15. Karol Druškovič, trgovec na Ljubnem, 16. Gustav Schalk, trgovec v Sevnici, 17. Vilibald Swoboda, c. kr. notar v Konjicah, 18. Jožef Rotamnik, posestnik v Lehnju, 19. Anton Patz, hranilnični uradnik v Celju, 20. Ludovik Smole, trgovec v Sevnici, 21. Dr. L. Filipič, odvetnik v

Celju, 22. Franc Karbentz, trgovec v Celju, 23. Henrik Schmuck, posestnik v Sevnici, 24. Dr. Robert Lederer, odvetnik v Konjicah, 25. Franc Vašl, posestnik v Topolah, 26. Janez Forte, posestnik v Lokah, 27. Franc Vodovrsk, posestnik v Starem trgu, 28. Fr. Krušič, posestnik v Malem Mislinju, 29. Franc Warletz, gostilničar v Brežicah, 30. Kraupa Jožef, posestnik v Latkovi vasi, 31. Vincenc Vabič, posestnik v Žalcu, 32. Pečolar Matija, posestnik v Pameči, 33. Franc Jelen, posestnik na Polzeli, 34. Lanbič Janez, trgovec na Vranskem, 35. Anton Tišler, kovač v Vitanju, 36. Vrečko Jožef, trgovec v Zgornji Sušici.

Za namestnike so bili izžrebani gg.: 1. Jožef Jicha, pozlatař v Celju, 2. Terglav Alojzij, posestnik v Zgornjih Grušovljah, 3. Florjan Bayer, gostilničar v Celju, 4. Artman Ivan, trgovec v Št. Jurju, 5. Brenc Franc, posestnik v Arclinu, 6. Mahr Franc, policijski stražmojster v Celju, 7. De Toma Avgust, slikar v Celju, 8. Urško Martin, mizar v Celju, 9. Ranzinger Franc, trgovec v Celju.

— **Novo politično in gospodarsko društvo.** Namestništvo je potrdilo pravila „Političnega in gospodarskega društva Straža“ s sedežem v Šoštanj. Ustanovno zborovanje se vrši v kratkem. Društvu želimo, da doseže svoj cilj v polnem obsegu, da se mu posreči v doglednem času iztrebiti v Saleški dolini še isto trohico nemčurske go-lazni, katera po vladni milosti še tam vegetira.

— **Ogenj.** Z Vranskega se nam poroča: Dne 15. t. m. ob 1. uri ponoči je začel goreti kozolec posestnika in gostilničarja g. Jakoba Brinove. Ker je bil s posušenimi pridelki napolnjen, je pogorel do tal. Bila je velika nevarnost za cel trg Vsansko, ker so iskre močno letele, vendar je odločen nastop požarne brambe preprečil razširjenje ognja. Škoda, ki jo ima gosp. Brinovec, cenijo na okroglo 6000 K, ki pa ni vsa krita z zavarovanjem, zlasti ker je zgorelo tudi mnogo poljskega orodja in vozov, ki so bili pod kozolcem spravljani. — Sumi se, da je zanetila zlobna roka, ker je nedavno nekdo zlobno poškodoval hmelovke g. Brinoveca. Z ognjem se je hotel hudo-delec očitno maščevati nad posestnikom.

— **Z vlaka skočil.** 21letni hlapec Jakob Sodin iz Stranice pri Konjicah se je 13. t. m. vozil s koroškega kolo-dvora v Mariboru proti Celovcu. Sprevodnik, ki je prišel vozne listke pregledovat, je našel, da nima Sodin vsega v redu in bi moral le-ta kazen plačati. Da se temu izogne, je Sodin med Falom in Št. Lovrencem skočil z vlaka, ki je bil v polnem diru. Obležal je na mestu nezavesten, dokler ga niso spravili v splošno bolnišnico v Mariboru, kjer je v nedeljo 14. t. m. umrl vsled dobljenih poškodb.

— **Iz Dobove pri Brežicah.** V Mihalovcih pri Dobovi se je prigodila velika nesreča. V nedeljo popoldne je v omenjeni vasi nastal ogenj, ki je v najkrajšem času vpepelil trem gospodarjem vse: poljske pridelke, gospodarska poslopja in tudi stanovanja. Revščina je tako velika, da se tem potom obračamo do vseh usmilje ih src s prošnjo, da bi blagovolili s kakimi doneski priti ponesrečenim družinam na pomoč. Darovi za pogorelce naj se blagovolijo pošiljati podpisane mu odboru za dobavne pogorelce. Vsak naj manjši dar hvaležno sprejmemo in razglasimo v časopisu.

Dotova, 17. oktobra 1906.

Anton Pernat,
župnik.

Simon Gajšek, Lud. Potočnik,
nadučitelj. učitelj.

— **Šolstvo.** Čveterorazrednica v Polzeli se razširja na pet razredov. Nadučitelj g. J. Slekovec v Jarenini je umirovljen. Učitelj g. J. Kavčič je prestavljen od Sv. Kunigunde v Remšnik. — V Hruševju pri Postojni se je nova šola slovesno otvorila.

— V Slovenski Bistrici je stopil nadučitelj gosp. J. Kristl po 35letnem uspešnem delovanju, v pokoj, pri kateri priliki mu je občinski zastop po posebnem odposlanstvu izrekel zahvalo.

— **Učiteljska služba.** Na štiri-razredni deški ljudski šoli v Slovenski Bistrici je razpisano mesto definitivnega nadučitelja. Pravilno opremljene prošnje je poslati do 1. grudnia t. l. krajnemu šolskemu svetu v Slovenski Bistrici. Lepo stanovanje, izvanredno velik vrt in druga plačilna vrsta. Slovensko učiteljstvo se naj pridno poteguje za to službo.

— **Obmejna občina Ščavnica naša!** V nedeljo 14. oktobra je bila volitev župana in svetovalcev. Za župana je bil izvoljen z osmimi glasovi g. Martin Križan z negovske Ščavnice, za prvega svetovalca Ant. Weiss z benediške Ščavnice, za drugega svetovalca pa Janez Žizek s peterske Ščavnice. Vsi trije so odločni in značajni možje. Veliko veselje vlada vsled te zmage na Ščavnici, kjer sta imela glavno besedo do sedaj Wratschko in njegov pristaš od šulferajna podpirani nadučitelj ščavniške šole, Špende. Za št. Iljem je sedaj Ščavnica postala naša po hudem boju, to pač mora veseliti vsakega rodoljuba. Vrlim bori- teljem ob severni meji hvala in slava!

— **Sv. Anton v Slov. goricah.** V nedeljo, dne 14. oktobra je imelo antonjevsko veteransko društvo v prostorih g. Alta svojo veselico z namenom, da v veseli družbi skupno obhaja je- senski čas bratve. Veselice se je ude- ležilo tudi veliko neveterancev. Naš rojak, g. sotnik Serbec, je v vznešenih besedah navduševal veterane za njih narodni nastop in podpiral svoje žive besede z vzgledi iz češke narodne zgo- dovine, kar so veterani z zanimanjem poslušali in kar je posebno veterane ukrepilo k njihovemu možatemu na- stopu za narodno in gospodarsko stvar.

— **Samomor.** Zastopnik maribor- skih velikih mlinov H. Löffler se je te dni vstrelil. Pokojnik je bil nemški nacijonalec. Trdsko Franz Ludwig in sin je baje oškodoval za večji znesek.

— **Rogatec.** (Volitve v okrajni zastop.) Leta 1905 spomladi so pri volitvah v okrajni zastop rogaški zma- gali Slovenci iz skupine veleindustrije in iz skupine kmečkih občin. Zaradi formalnih pogrškov, posebno pa radi tega, ker teh volitev novi okr. zastop ni verificiral, je ministrstvo okr. zastop razpustilo ter naročilo razpisati nove volitve. Nove volitve vršile so se kon- cem meseca septembra t. l. in Slovenci bi bili tudi tokrat zmagali v skupini veleindustrijcev, ako bi bil predsednik političnega društva za rogaški okraj g. nadžupnik Korošec Franc vložil re- klamacije. G. Korošec je bil o vsem dobro informiran ter je obljubil vložiti reklamacije, a ker tega ni storil, je zakrivil velik naroden greh.

Popolnoma nesmiselna pa je sedaj abstenenca zastopnikov kmečkih občin, katero tudi inscenira Korošec, ki se na politiko toliko razume kakor zajec na boben. Da, da, po toči zvoniti je, žal, prepozno.

Sicer pa je nujna potreba, da se prične politično društvo za rogaški okraj nekoliko gibati, ker tukajšnji „štajercijanci“ ne držijo rok vžigem.

— **Franc Jožefova šola v to- meru** priredi v nedeljo dne 28. oktobra po večernicah točno ob 3. uri v telo- vadnici šolarsko predstavo — s sle- dečim vspešnim: A. Petje: 1. amič,

„Mladi ljudje“, enogl. zbor s spremlje- vanjem harmonija; 2. A. Hribar: „Slo- venska dežela“, trigl. zbor; 3. A. Hri- bar: „Z Bogom“, dvogl. zbor. B. Gle- dališka igra v 2 dejanjih: „Stari vojak in njegova rejenka“. C. Telovadba: 1. Kolo s petjem, 2. Proste vaje. 3. Kolo s palicami. 4. Vaje na orodju. Vstopnina: I. sedeži 1 K; II. sedeži 60 h; III. sedeži 40 h in stojišča 20 h. Čisti dohodek je name- njen šolskemu podpornemu društvu. K prav obilni udeležbi vabi učiteljstvo in „Podporno društvo“.

— **Skrajno barabstvo** je ona na- rodna zagrizenost in nestrpnost neka- terih nemških uradnikov državnih že- leznice, kateri svoje nenemške, seveda v prvi vrsti slovenske kolege tako te- rorizirajo, da si ti ne upajo v ničem pokazati svojo narodnost ter se boje celo naročati se na slovenske knjige in časopise. Takim teroristom bo treba energično stopiti na prste in jim enkrat za vselej pokazati, da nismo državljani druge vrste in da si ne damo kratiti osebne prostosti. Vsak, kateremu je kak podoben slučaj znan, naj nam ga prijavi, da zberemo potrebni mate- terijal za uspešno akcijo v državnem zboru proti tem predrznim in nesramnim vsenemškim teroristom na slovenskih tleh. Naše potrpežljivosti mora biti enkrat konec.

— **Za železniško progo Maribor- Wies** je podpisala občina Maribor za 300 tisoč, okrajni zastop mariborski 100 tisoč, okraj Arnfels 100 tisoč K akcij, pa tudi veleposestniki in industrijalci pridno podpisujejo velike zneske. Ta proga bode zvezala ono progo, ki vodi iz Gradca čez Nemški Landsberg do Wiesa.

— **Potrjen deželnozborski sklep.** Cesar je potrdil sklep, temeljem kate- rega se ima razdeliti občina Mozirje v dve. Katastralne občine Brezje, Lju- bija Loke, Šmihel, Sv. Radigunda in Lepa Njiva se izločijo iz dosedanje občine Mozirje ter se združijo v novo občino: Okolica Mozirje.

— **Štajerska eskomptna banka** poviša svoj društveni kapital na 8 mi- lijonov kron ter spremeni pravila.

— **Shod štajerskih državnih uradnikov** bode 21. t. m. v Gradcu ob pol štirih popoldne v viteški dvorani deželnega dvorca. Na dnevnem redu stoji zahteva o uvedbi časovnega na- predovanja v plači in kot trenoten po- moček 20% povišanje plače vsem urad- nikom štirih spodnjih plačilnih raz- redov. Splošna draginja je po celi državi taka, da so uradniki prisiljeni glasno zahtevati izboljšanje svojega gmotnega stanja. Dne 21. t. m. bodo uradniški shodi po vseh glavnih mestih avstrijskih.

— **I. redni občni zbor akadem. tehn. društva „Triglava“ v Gradcu** se vrši dne 20. oktobra 1906 ob 8. uri v prostorih društva s sledečim vzpo- redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo upravitelja, 4. Po- ročilo revizorja. in 5. Slučajnosti. Slo- vanski gostje dobrodošli!

— **Slovensko akadem. društvo „Adrija“ v Pragi** ima svoj I. redni občni zbor v soboto, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v Svazovi dvorani: Aka- demický dům, Spálená 20.

Kranjsko.

— **Občni zbor pevskega zbora „Glasbene Matice“** je bil dne 15. t. m. v Ljubljani. Izvoljen je bil enoglasno predsednikom dosedanji načelnik gosp. prof. Štritof, in v odbor se ve da tudi gosp. prof. Matej Hubad, za načelnico ženskega zbora pa gospa Julija Fer- jančičeva. Moški zbor šteje 58, ženski zbor 106 članov. Lansko leto je imel šest koncertov, več zabav in serenad. Lansko leto je pel zbor tudi Bissijev

bibliško kontato: Canticum canticorum. Prihodnje leto namerava zbor napraviti izlet na Koroško ter tam napraviti koncert, kar je v resnici dobra misel in je želeti, da se izvede.

— **Planinski ples S. P. D.** bode 2. februarja 1907 v „Narodnem domu“ v Ljubljani.

— **„Svetčev večer“** sta priredili moška in ženska podružnica D. C. M. v Šent Petru v Ljubljani, ki je vrgel 808 K 07 vin. čistega dobička, vrhu tega sta obe načelništva zložili 200 K ter vplačali v proslavo Svetčeve 80. letnice to pokroviteljstvo na slavljen- čevo ime naši družbi.

— **V Ljubljani** se slovenski tr- govci hvalevredno gibljejo in v jav- nosti lepo predstavljajo. Njih društvo „Merkur“ hoče otvoriti svoj „Trgovski dom“ in skrbi za pouk svojim članom osobito s tem, da pomnožuje strokovno književnost. Društvo izdaje mesečnik „Slovenski trgovski vestnik“, ki je iz- vrstno uredovan. Lani je izdalo jako vabljivo knjigo „Menično pravo“, letos pa že svoj „Trgovski koledar“ za leto 1907. — Knjigovodja gosp. Zelenik je izdal ob enem še drug koledar te vrste pod imenom „Slovenski trgovski ko- ledar“; prvemu je cena 1 K, drugemu 1 K 20 vin.

— **Novice iz litijskega okraja.** Na Vačah, kjer je bil pred tremi leti skoro celi trg s šolo vred pogorel, sezidali so novo šolsko poslopje, ka- tero je te dni moravški dekan Bizjak blagoslovil. — Župnija v Šmartnem je podeljena kaplanu g. Mat. Riharju pri Devici M. v Polju. — Glavar g. Parma je nastopil službo. Od njega se nade- jamo, da bode nasproti občinam gledal na izključno rabo slovenščine tako kakor njegov predsednik. — Pri Sv. Križu je umrl ondodni mladi nadučitelj g. Engelb. Kavčič, čegar oče še služ- buje v isti lastnosti pri Dev. Mariji v Polju. — Vsled smrti nadučitelja g. K. Mali-ja v Toplicah pri Zagorju je raz- pisana ta služba do 10. novembra.

— **Dolenjske novice.** V Novem mestu bode 8. novembra vinski sejem. — Mestni zastop novomeški je najel pri mestni hran. ljubljanski 100.000 K posojila, da pokrije stroške za novo mestno hišo (rotovž) in da prispeva k stroškom za žensko bolnico, ki se bode zidala v mestu. Isti zastop je dovolil v svoji zadnji seji, da se bodo vsolali v mestno šolo tudi dečki iz oko- lice (Kandija, Žabja vas), ako bode k stvarnim šolskim potrebščinam sosedna Šmihelska občina prispevala s primer- nim zneskom. — V Mokronogu bode začasno izpraznjeni notarijat preskr- boval notar Kuhar v Trebnjem. — Vinska trgatev je na Dolenjskem pov- sodi končana. Kjer ni bilo toče, je letošnji pridelek glede kakovosti in množine skoro lanskemu sličen; kjer je bila toča, je pa mošt v vsakem ob- ziru slabši.

Koroško.

— **Družba sv. Mohorja.** Družba sv. Mohorja šteje letos 81.979 udov, t. j. 1593 manj nego prejšnje leto. Nazadovali smo torej nekoliko, a vendar se je skupno število Mohorjanov še vedno ohranilo na častni višini. Naj bi ostalo i v bodoče tako!

Razmerje udov po posameznih ško- fijah oziroma krajih nam kaže ta-le pregled:

1. Goriška nadšk.	9215 (— 221) udov.
2. Krška škofija	6173 (— 265) „
3. Lavant. škofija	25024 (— 658) „
4. Ljubljanska šk.	32640 (— 678) „
5. Tržaško-kop. šk.	4392 (+ 36) „
6. Sekovska škof.	461 (— 52) „
7. Somboteljska in druge ogr. šk.	265 (+ 21) „
8. Zagrebška nad- škofija	479 (+ 11) „

9. Senjska in druge dalmat. škof.	346 (+ 55) udov
10. Poreška škofija	107 (— 24) „
11. Djakovska škof.	78 (— 8) „
12. Bosniške škofije	213 (+ 9) „
13. Videmska nadšk.	233 (+ 4) „
14. Razni kraji	364 (— 48) „
15. Amerika	1771 (+ 253) „
16. Afrika in Azija	217 (— 38) „

Vkup 81979 (—1593) udov.

Številka v družbenih „zlatih buk- vah“, v katere se vpisujejo na novo- vstopivši udje, je narastla od 259.984 na 267.194, torej je vpisanih 7210 novih udov.

491.874 Mohorjevih knjig bode torej letos romalo med Slovence! Če dodamo to število onemu prejšnjih let, pridemo do števila **10.800.934 knjig**, reci deset milijonov, osemstotisoč, devet- sto ter štirintrideset knjig, katere je družba samo kot letna darila svojim udom razdelila od svojega obstanka sem. Pri tem pa niso všteta mnoga poznejša naročila, ponatisi itd.

Dne 10. oktobra smo začeli raz- pošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Od- pravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti:

Škofije: 1. Goriška, 2. Tržaška, 3. Lavantinska, 4. Ljubljanska, 5. Krška, 6. Amerika in Afrika, 7. Razni kraji.

Cenjene gospode poverjenike, ka- terim se knjige pošiljajo, nujno pro- simo, naj takoj, ko dobijo „avizo“, po- šljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepo- trebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. Odbor.

Gospodarstvo.

Tržne cene v Celju.

Kupuje se:	
Pšenica po	K 15—
koruza nova po	„ 1250
ječmen	„ 13—
oves	„ 15—
fižol, zelen, dolgi	„ 2040
„ „ kratki	„ 20—
„ rudeč	„ 2040
„ koks	„ 2450
laneno seme	„ 22—
konoplje (seme)	„ 24—
krompir	„ 4—
želod	K 5 do 6
kostanj (divji)	„ 3 do 4
„ (pravi)	K 10 do 12
jabolka	„ 14 do 18
maslo	K 1'80 do 2—
seno	K 5—
slama	K 4— do 4'50.

Meso se prodaja v celjskih mes- nicah:

goveje sprednje po	K 1'20 kg.
„ zadnje „	„ 1'40 „
goveji izrezek „	„ 1'80 „
telečji izrezek „	„ 2'40 „
teletina „	„ 1'60 „
svinjsko „	„ 1'80 „
piščeta na trgu par po	K 1'20 do 1'60
jajca 5 za 40 v.	

Obrestno mero

bodo zvišale z novim letom vse graške hranilnice.

Zvišanje tovarnega tarifa

na južni železnici je sklenjena stvar. Upravni svet te družbe je sklenil zvi- šati postavke takozvanega lokalnega tarifa ter odpraviti znižane tovarne cene; normalni tarif južne železnice ostane pa nespremenjen. Povišanje stopi v veljavo 1. januarja 1907.

V Novem mestu

je vzel poseben konsorcij v najem vžitnino za l. 1907 ter plača za to 53.000 kron.

V Avstriji

se je skuhalo od 1. septembra 1905 do 31. avgusta 1906 19.755.103 hl piva ter plačalo od tega 75.866.456 kron davka.

V proračunu za 1907 je izkazanih za 10.093.020 kron več užitnin nego za 1906, od teh 10 milijonov znaša povšek užitnine od sladkorja 6.400.000 kron od piva 1.600.000 kron.

Kakor je videti avstrijske vlade drugega ne znajo, nego valiti ogromne davke na najnujnejša živila in konsumne predmete kakor sladkor, pivo, petrolej itd. Bil bi v resnici skrajni čas, da se naš davčni sistem radikalno reformuje in da se tudi pri nas uvedo progresivni dohodninski davek, da se primerno obdači velike dohodke in da se ne tlači in ne izžema vedno le delavce vseh kategorij, kateri tako in tako že ne morejo več živeti. To bode ena najvažnejših nalog novega demokratičnega parlamenta.

Uporaba gospodarskih prebitkov iz leta 1905.

Za meljoracijski fond, 3 milijone, za povzdigo zadružništva 6 milijonov, za povzdigo eksporta 1 milijon, za pomnožitev voznega prometa državnih železnic 31 in pol milj., za stavbinske stroške gališke transversalke 3.551.000 K, za klinike in bolnišnice 5 milijonov, za boj proti jetiki 2 milijona.

„Perotninar“.

Kakor znano, izhaja v Trzinu na Kranjskem mesečnik za umno perotništvo ter za umno rejo vseh malih domačih živali. List je prav dober. Namerava se ustanoviti društvo perotninarjev in rejcev vseh malih domačih živali. Glavni namen društva, katero bode imelo ime: „I. slovensko društvo perotninarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trzinu“ je, delovati na to, da se reja vseh malih domačih živali po moči povzdigne in vpelje po vseh slovenskih deželah in pokrajinah; ustanavljati podružnice in društvene postaje za čistokrvno perotnino in plemenjake malih domačih živali; prirejevati shode, predavanja, poučne izlete itd. po vseh slovenskih krajih; napravljati razstave in obiskovati tuje razstave v svrhu poduka; urediti si društveno knjižnico kakor tudi svoje lastno glasilo; uporabljati skupne društvene objave za prodajo in nakup vseh za rejo potrebnih predmetov.

Druge slovanske dežele.

— Na Trsatu pri Reki bodo prezidali romarsko cerkev. Delo so oddali graškemu arhitektu Nemcu Hansu Pascherju, kakor bi ne bilo ne hrvatskih ne slovenskih arhitektov na svetu.

— Hrvatskemu društvu za narodno prosveto je pristopil škof Pavel Gugler kot ustanovnik in plačal 200 K ustanovnine. Škof Gugler je prvi ustanovnik novega društva.

— Hrvatska družba sv. Cirila in Metoda, ki vzdržuje po večini šole v Istri, je imela zadnja leta 65.490 K 52 v dohodkov in 47.537 K 96 v izdatkih, ostalo je 17.952 K 56 v. Družba vzdržuje 12 enorazrednih, 3 dvorazredne in 1 štirirazredno šolo.

— Učiteljska deputacija iz Bosne je odpotovala 15. t. m. na Dunaj, da finančnemu ministru Burianu in eventualno še cesarju predloži svoje zahteve glede izboljšanja učiteljskih plač.

— Češke vesti. Deželni odbor češki se je izrazil proti državni osrednji blagajni, ker bi ta ne bila zadružništvu na Češkem niti potrebna niti koristna, če se ozira na gospodarske deželne razmere in na že obstoječe denarne zavode (zlasti na deželno hipotečno banko in na dve banke čeških posojilnic.)

Trgovska in obrtna zbornica v Budějovicah je sklenila resolucijo, v kateri pozivlja našo vlado, naj dela na to, da se trgovski odnosi s Srbijo uredi, Srbija ima v sedanjih razmerah brez dvoma več škode, zato je pa tudi srbska vlada zagotovila avstrijski industriji primeren delež pri svojih naročitvah. Avstrijska industrija želi, naj se zopet uvedejo normalni odnosi in naj se radi Škodove firme v Plznu ne tira stvar tako daleč, da bi naposled zgubila srbski trg, kakor je zgubila rumunskega. Konečno zahteva, naj se odpro srbske, rumunske in ruske meje za uvoz živine.

Predhistorična najdba. Pri kanalizaciji Veltave nasproti smihovske arene, so izkopali mamutovo zobovje. Stvar se je oddala mestnemu muzeju.

„Tschechisch—Böhmisch“. „Nemški Narodni svet za Češko“ je sklenil obrniti se na vse kompetentne urade s prošnjo, naj se netočni izraz „böhmisch“ zamenja v vseh slučajih, kjer se gre za točno in precizno označenje s „tschechisch“. Do sedaj so ta dva izraza pogostoma zamenjevali.

Velika Praga. Mestni svet praški se je posvetoval 12. t. m. o priklapljenju občin Holešovic in Bubenč k Pragi.

Posojilo 2.248.629 K najme mesto Praga pri osrednji banki čeških posojilnic za nova električna podjetja.

Češka vrtnarsko-sadjarska razstava se je končala 10. t. m. s slavnostnim večerom. Udeležba je bila velikanska. Da se je razstava prej zaključila, kakor je bilo prvotno določeno, je vzrok nenavadno hitra razprodaja sadja.

Ustanovitev „Narodnega gospodarskega društva moravsko-šleskega“ pomenja korak naprej na tem tako pomembnem moravskem vshodu. Naloga novega društva je: 1. Delovanje v teoretično-vzgojevalni smeri. 2. Dajati informacije v narodnogospodarskih vprašanjih. 3. Pospješevati s praktičnim delom izboljšanje narodnega gospodarstva.

V tem voglu slovanske zemlje je osvojevalno delo tem nujnejše, ker se je baš tu že zarila nemška zagvozdava slovansko meso in nas bode kmalu odtrgala od Poljakov, ako se z združenimi močmi temu ne upro češki zavodni možje vseh strank.

— Novo parobrodno društvo na Reki se ustanovi v kratkem in se bo bavilo z vožnjo med Istro in Reko. Imenovalo se bo „Avstro-hrvatsko parobrodno društvo“. Temeljne glavnice je 500.000 K.

— Laška druhal napadla hrvaškega lekarnarja. Na Reki je laška druhal napadla lekarnarja g. Blaževiča in ga tako pretepla, da so ga morali odvesti v bolnišnico. Sploh se reški Hrvatje niti na ceste ne upajo ponoči, ker niso varni pred „črno četo“. Reški Hrvatje pozivljajo guvernerja, naj napravi red in prepreči poulične napade laške druhal.

— Amerikanski Slovenci. Dne 1. oktobra je bil v mestecu Wankegan, na obalah Michiganskega jezera v državi Illinois severnoamerikanske Unije IX. zbor K. S. K. Jednote. Ta Jednota je bila ustanovljena 1894. l.; pravila je sestavil F. S. Šušteršič, ter je obsegala s početka samo slovenska podporni društva v državi Illinois. Po neumornem delovanju ravateljstva se je a raz-

vila v pravo Jednoto slovenskih podpornih društev v vseh državah severnoamerikanske Unije ter kot taka deluje uspešno na gospodarskem in kulturnem polju. Pod vodstvom in po inicijativi Jednote so si postavili naši rojaki v premnogih mestih in naselbinah svoje cerkve in svoje šole. V cerkvah goje svojo vero in svoje verske obrede, v šolah pa svoj narodni jezik. Jednota pa skrbi tudi za materialne koristi svojih članov; njen namen je: podpirati Jednotine ude v nesreči in nezgodi, lajšati vdovam in sirotam njih tužni stan in vzgajati osirotelo deco in napraviti iz nje koristne ude človeške družbe. — Jednota je štela 1. julija t. l. 8333 članov in je izplačala svojim članom zavarovalnine (za slučaj smrti) skupaj 875.000 dolarjev ali 4.375.000 K, vsekako krasen materialen in moralen uspeh vrle Jednote. Na čelu Jednote so stali do sedaj gg. I. R. Sterbenc kot predsednik, M. Wardjan I. tajnik in J. Grahek, blagajnik. Jednoti želimo, da vrlo prospeva na korist naših ameriških rojakov!

— Poljedelstvo v Črni gori. Črnogorska vlada posvečuje v zadnjem času vso svojo skrb izboljšanju poljedelstva, živinoreje, sadjereje in vinogradstva. V to svrhu je po posredovanju „Českeho vývozního spolku v Pragi“ poklicala celo vrsto čeških strokovnjakov v Črno goro in to zlasti sadjerejce, nekoliko živinozdravnikov in kmetovalcev; dalje je črnogorska vlada pridobila tudi spretnega češkega kovača in ključavničarja za izgotavljanje gospodarskega orodja in strojev.

Svetovne vesti.

— Produkcija zlata je znašala 1905. l. 450 milijonov kron od tega se je pridobilo v Evropi samo za 29 milijonov kron.

— Šolski pouk o čiščenju zob. Po londonskih šolah so pričeli pouk o higieni zob. Vsako jutro jih poučujejo, kako rabiti ščetico za zobe. To otroke veseli. Učitelj ali pa učiteljica vestno pazi na to, če otroci razumejo pouk in če si v resnici znajo čistiti zobe.

— Pisemski poštni promet ob nedeljah. V trgovinskem ministrstvu se gre za to, da se bodo v bodoče odajala pisma ob nedeljah ves dan istotako, kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se pilepljale na pisma posebne „nedeljske znamke“, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako znamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že vpejlano.

— Nemška državna banka. je zvišala discount na šest odstotkov. Tudi v Londonu se zviša discount.

— Predrzen lopov. Pred par dnevi je vstopil ob eni uri popoldne nek stotnik v stražnico vojaškega kopaljšča v Plötzense pri Berlinu ter zahteval, naj mu stražno moštvo sledi, ker mora v imenu cesarja nekje aretirati nekoliko oseb. Lopov je nastopil s tako sigurnostjo, da je podčastnik brez ugovora spolnil povelje in mu dal zahtevane moštvo. S temi je lopov šel na postajo in po železnici v mesto Kopenik, kjer je s svojo stražo zasedel vse hišne vhode in šel k županu, katerega je takoj aretiral, potem h kasirju, kateremu je ukazal najprej zaključiti račune ter mu izročiti, kar je bilo v kasi. Potrdil mu je prejem 4002 mark (več ni bilo v njej, ker je to bila samo ročna blagajna in je bil glavni kasir že odšel, tako, da je bila velika vsebina glavne blagajne na ta način rešena). Na to je odpeljal žu-

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovska ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Umetalni ogenj Lampijoni
Koriandoli (Confetti) Serpentine
Papirnati krožniki Papirnat
servijete

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah. ♦♦♦♦♦♦♦♦

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetlicami od najpriprostejše do najfinejše izpeljave. ♦♦♦♦♦

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago. -----

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. ♦ Solidna in točna posredstva.

pao s seboj v Berlin in ga oddal na novi stražnici — sam pa izginil. Takoj se je pokazalo, da je vse to le predrzna lopovščina, župana so spustili — „stotnika“ in štiri tisoč mark pa iščejo.

— Načelnik generalnega štaba grof Beck je dobil službeni znak v brilantih. To novo vstvarjeno odlikovanje mu je cesar osebno izročil.

— Za svoje delavce. O priliki svoje poroke s hčerjo znanega Kruppa v Essenu na Nemškem je daroval g. Bohlen 1 milijon mark za invalidni fond, njegova tašča, gospa Kruppova je ob tej priliki dala 1 milijon mark za delavske hiše in 50 ha zemljišč za potrebna stavbišča.

— Umrli je 18. t. m. Josip princ Windischgrätz, general kavalarije v 76. letu svoje dobe.

— Nesreča v planinah. Na Raueggu je ponesrečil znani lovec Engelbert Köppler, padel je čez skale in se ubil.

Književnost in umetnost.

— Panslavismus — to je naslov brošuri, ki je izšla v Celju v Zvezni tiskarni in stane 60 vin. Neimenovan pisatelj razvija svoje, ponekod precej pesimistične nazore o naši bodočnosti. Prav živo nam pokaže marsikatero rano v našem življenju in dobro omenja frazo „slovanska vzajemnost“, ki nam je doslej res samo fraza. Bodočnost našo — in bodočnost Slovanstva vidi v poljsko-ruski spravi. Slovanska premoč v Avstriji doseže prijateljsko zvezo s Francijo in Rusijo in zagotovi trajen mir in lepšo bodočnost človeštvu. Knjigo priporočamo, mnogo dobrih mislij najde v njej slovenski čitatelj. Na delo in skrajni odpor proti Germanstvu nas kliče pisatelj, ubranimo našo zemljo nemškemu nasilju.

— Slovenski Sokolski koledar za 1. 1907. Uredil M. Ambrožič, vadiatelj Sokola v Ljubljani. Cena koledarja 1 K, po pošti 1.10 K. Koledar priporočamo vsem prijateljem Sokolstva radi zanimive vsebine.

Naroča se pri: vadiateljskem zboru Sokola v Kranju, pa tudi v knjigarnah L. Schwentner in Jernej Bahovec v Ljubljani in Karel Florian v Kranju.

— Družba sv. Mohorja je izdala letos te-le knjige:

1. Koledar za leto 1907 z običajno poučno in zabavno vsebino od katere naj omenimo posebno živopisno črtico o pokojnem Lambertu Einspielerju, kateri je bil mnogo let naši družbi duševni voditelj in pa „Izprehodi po New Yorku“ v katerih nam opisuje Ivan Zupan, to ogromno mesto v Ameriki in pa našo naselbino v njem.

2. Zgodbe sv. pisma. Spisal dr. Jan. Ev. Krek 13. snopič.

3. Pri severnih Slovanih potopisne črtice, spisal Josip Lovtižar.

4. Uporniki, povest spisal Ivan Loh.

5. Lešniki, knjiga za odraslo mladino, spisal Jožef Stritar.

6. Sveta družina. Molitvenik, spisal J. M. Seigerschmied.

— „Egoizem“ izvorno dramo v enem aktu, ki jo je spisala gospa Zofka Kveder Jelovškova so igrali 16. t. m. prvič v Ljubljani — pred skoro praznim gledališčem. Niti takozvani literarni krogi niso prišli v polnem številu na to prvo slovensko premiero v letošnji gledališki dobi. In vendar bi dejal, da jim že ime pisateljice jamči za to, da bode noviteta resno, literarno delo. Zastonj, pokazalo se je tudi to pot, da št. Petersko predmestje nima ne smisla ne potrebe za umetnost in literaturno produkcijo. Cankar ima prav! Slovenski dramatik pa pišite, delajte, vstvarjajte, za tako ljubeznjivo občinstvo je to prava slast!

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava in v prospeh in počeni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojčke z varstveno znamko župnik Kneipp.

Skoraj brez kapitala

dobi vsak inteligentni delavec (tudi žena) s prodajanjem nekega konsumnega predmeta, katerega lahko uvede v vsako gospodinjstvo, dober postranski zaslužek. Pismo pod „Mas-senabsatz Nr. 300“ na ekspedicijo anons **Eduard Braun, Dunaj 1. Rotenturmstrasse 9.** (528) 5-3

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Croatia“ v Trstu. (425) 11-6

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri bri galnicah najnovejšega sistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekal-a

iz Smichova. Podruž. Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvolazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh potrebnih. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (109) 26-21

podružnica R. A. Smekal.

K 5000 zaslužka

plačam onemu, kateri dokaže, da ni moja zbirka

600 komadov za samo fl. 2.50

v resnici prilična kupčija. Jaz dajem:

1 eleg. večkratno pat. remontoir-žepna ura s pisмено garancijo tovarne za točnost, 1 fina zlato-double verižica, 2 pretana iz amerik. zlato-double s ponar. briljanti (za gospoda ali damo), 2 zlato-double manšeta gumba (ostaneta vedno nova), 3 krasni naprski gumbi (chemise), 3 pat. gumbi za ovrtnike, 1 eleg. žepni nožič, 1 eleg. svilen ovrtnica, svetla ali temna, 1 lepa igla za ovrtnico s Simill-briljantom (doublebrana), 1 lepa danska broša (zadnja novost), 1 krasno žepno toaletno zrcalce, 1 lepa denarnica, 1 par boutonov z amerik. briljanti, 1 fino pisalno orodje iz niklja 1 pat. vremenski barometer, 1 garnitura 29 komadov različnih pravih inozemskih znamk, 1 eleg. odrezalec za smodke (nikelj), 1 pat. držaj za ovrtnico, 1 album najlepših slik sveta, Vse skupaj z elegantno uro, ki je sama skrat toliko vredna, samo 2.50. Proti predplačilu ali povzetju se dobi pri osrednjem depotu za pat. ure in dragotine.

S. URBACH, Krakov šte. 74.

N. B. Pri nakupu 2 paketov se pridene 1 prima angleška britev brezplačno. Ne ugajajoče se zamenja ali vrne se denar. Riziko izključeno. 1-1

Nagrobne vence, polne, krasne priporoča v velikem izboru in po vseh cenah **P. Kostič, v Celju.**

Mlad trgovski pomočnik

mešane stroke želi svojo službo premeniti. — Ponudbe blagovolijo se poslati pod sifro „trgovski pomočnik“ Zibika-Pristova, Štajersko.

(538) 3-2

Vinogradniki

Prva štaj. trsničarska

zadruga p. Juršinci

ima na prodaj cepljene trte in sicer 75.000 silvanca, 50.000 burgundca, 120.000 šipona, 130.000 velškega rilčeka, 22000 žlahtnine, 35000 traminca nekaj drugih vrst in mešano: piavec, burgundec, modri portugizec, ranfol in musket. Vse trte so le jamčeno 1. vrste ter stane tisoč 160 K. Odjemalci naj se pridno oglašajo ter naj prilagajo 10% are. — Trte se lahko pogledajo pri JANEZU ŠEGULA v Hlaponcih, 1 uro od želez. postaje Možganj pri Ptuj.

Sprejme se takoj

učenec

z dobro ljudskošolsko izobrazbo, več obel deželnih jezikov v manufak- 545 turni in špecerijski trgovini 33

L. Schwentner, Vransko.

Pristno

bizeljsko vino

(mošt)

razpošilja od 1 hl naprej

Jože Janežič

Staros Bizeljsko pri Brežicah.

Cena po dogovoru.

(537) 8-2

Zoper ogenj in vlom varne blagajne in šivalne stroje kupite pri meni najceneje.

Krasne nagrobne križe

in kamnite podstavke priporoča

trgovina z železnino

„MERKUR“

PETER MAJDIČ, Celje.

Bogata zaloga vsakovrstnih

peči, trajnogorljivih in peči za kurjavo

z žaganjem, raznih štedilnikov, predpečnikov.

Prodaja nepremočljivih vozni, komatnih in konjskih plaht.

Traverze, cement, železo za vezi, cevi iz kamenščine, strešna lepenka, sesalke in vodo vodne naprave

(475)

Trgovski pomočnik

(548) špecerijske stroke, prijaznega in solidnega obnašanja se v moji trgovini s 15. novembrom t. l. sprejme.

MILAN HOČEVAR :. Celje.

Posojila, daje Otto Kleusch, Berlin, Schönhauser Allee 128. (Rückp.) — Troški se odbijejo od posojila — Nikakih predplačil. (535) 12—5

Deklica

nbogih, poštenih starišev z dobrimi sol. spričevali

se sprejme kot učenka

(549) v trgovino mešanega blaga pri trgovcu 2-2

LUKA SENICA

ŠMARJE pri SEVNICI, Štajersko.

Suhe gobe, oljate in petrolejske sode, želod itd., kupi

Anton Kolenc v Celju

vsako množino, po najvišjih cenah.

(120) 46—37

Kupim hišico

v dobrem stanu z vrtom, pripravno za ednega čevljarja in eno šiviljo v kakem trgu ali blizu trga na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe na

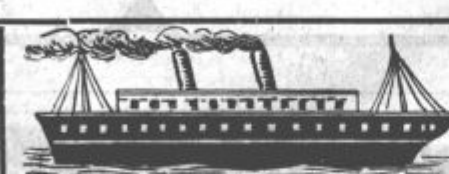
Karl Stojan, občinski redar

(547) v Šmarju pri Jelšah. 3—3

Ivan Selič, pekovski mojster v Laškem trgu, išče

učenca

za pekarijo, ako zna že nekaj v pekariji delati, pa dobi primerno (550) plačo ter se uči naprej. 3—2

(1) 55

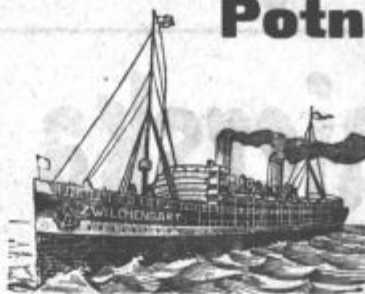
Kunard Line

TRST-NEW-JORK

je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz LJUBLJANE v Sverno Ameriko, ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik Andrej Odisek, Ljubljana Slončkova ulica št. 25, poleg cerkve Sv. Jezusovega.

Potnikom v Ameriko

v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za lmino čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas in sprejel bo brezplačno najboljša pojasnila. (39) 52—42

Zvezna tiskarna

je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, ozir. električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini. V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. — Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, napise za slavoloke itd.; sploh izvršuje v kratkem času vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari okusno in ceno. — Veleč. duhovščini, slavnemu učiteljstvu, župnijskim in občinskim uradom, krajnim šolskim svetom, posojilnicam ter p. n. občinstvu se priporoča za vezavo knjig v priznano trpežni izpeljavi. — Za posojilnice, hranilnice in druge zavode se izdelujejo hranilne knjižice vezane v celo ali pol platno z zlatim ali črnim tiskom po nizki ceni. Za mnogo-brojna naročila se priporoča

se priporoča častiti duhovščini, slavnemu učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker

Zvezna knjigoveznica.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (30) 52—40

Dokazano je, da je

TOMAŽEVA ŽLINDRA

iz Tomasovih tovarn z. z o. p. Berolin W.

najboljše in obenem najcenejše umetno gnojilo, ki obsega fosforovo kislino, badiši za travnike,

polja, hmeljišča kakor tudi za vinograde in za sadnjake Čas za jesensko gnojenje je tu.

(539) S cenami kakor tudi poučnimi spisi točno posluži 6—6

Trgovina z železnino, MERKUR, P. Majdič, Celje.

Preprodaja umetnih gnojil za Spodnje Štajersko in Kranjsko.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

POZOR!

POZOR!

JOS. LAMPRET, ŠOŠTANJ

mizarska delavnica s stroji

priporoča svoje veliko zalogo popolnoma izgotovljenih OKEN, v velikosti do 1'50, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90 in 2 m po konkurenčnih cenah. VRATA istotako izgotovljena v velikosti od 2, 2'20, 2'30 2'40 m. V zalogi je zgotovljeno pohištvo.

Zagotavlja solidno in točno postrežbo. Načrte za okna in vrata pošilja na ogled.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

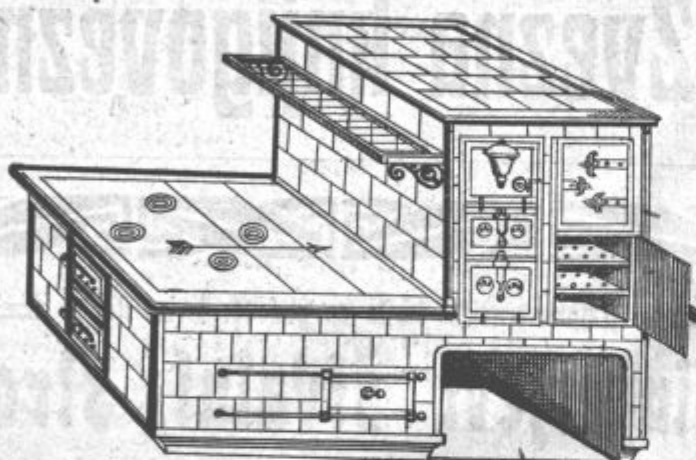
štiri in tričetrť odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
 Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(48) 50—40

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

USA KOVRSTNE VODOVODE,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Izdelujem nove ter popravljam
 tudi stare, bodisi decimalke,
 premostne ali sploh vsake vrste
 tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
 tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
 ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
 tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
 izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
 njakov ali hidravličnimi
 vidri, odkoder se voda lahko
 poljubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

USA KOVRSTNE ZELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
 zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in**
skladišča ali pokopališča. — **Popolnoma železna**
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, **napeljava strelovodov** itd.

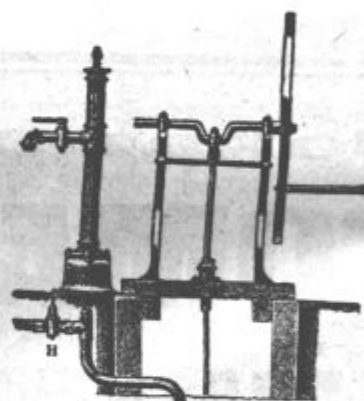
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52—42

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
 CELJE, Poljska ulica št. 14.

Posojilnica v lastni hiši v Celju „Narodni dom“

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta
 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
 šteje sedaj nad **4100** združnikov,
 kateri imajo vsega nad **88.000** kron
 vplačanih deležev ter ima sedaj nad
6 1/2 milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
 rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
 če tudi ni član zadruge ter jih
 obrestuje po **4 1/4%**; posojilnica plačuje
rentni davek
 sama, ne da bi ga odtegnila vlaga-
 teljem. Posojila daje na osonni ali
 hipotekarni kredit proti **5 1/2%** in
5% obrestovanju.

Posojilnica v Celju
 uraduje vsak dan dopoldne od
 9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
 dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
 nedelje in praznike.